

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3—1242

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHelsea 3—1242

No. 57. — Štev. 57.

NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 10, 1937—SREDA, 10. MARCA 1937

Volume XLV.—Letnik XLV.

'NAROD ZAHTEVA JUSTIČNO REFORMO!'—ROOSEVELT

Nevarnosti leta 1929 se zopet pojavljajo

PREDSEDNIK SI JE SVEST ZMAGE IN PRAVI, DA JE TREBA TAKOJ UKRENITI VSE, KAR JE TREBA

Predsednik Roosevelt je v svojem govoru utemeljeval svojo zahtevo, da mora biti najvišje sodišče reformirano. — Skliceval se je na bančno krizo. — Pet mož najvišjega sodišča odločuje usodo dežele. — Najvišje sodišče bi moralo sodelovati s kongresom in predsednikom.

WASHINGTON, D. C., 9. marca. — Predsednik Roosevelt je nocoj po radio razvil svoj program justične reforme ter izrazil trdno prepričanje, da bo kongres odobril njegov predlog glede "pomlajtive" najvišjega sodišča.

Po predpisanih postavah naj bi sodišča izvajala postavo tako kot je pisana, ne pa dodajala ustavi svoje lastne politične in gospodarske nazore.

Težave z najvišjim sodiščem ne prihajajo od najvišjega sodišča kot takega, pač pa od članov, ki ga tvorijo.

Ce bo dobil potrebno polnomoč, bo imenoval 6 novih sodnikov, ki bodo v vseh ozirih vredni sedanjih članov najvišjega sodišča. Ti novi sodniki ne bodo zavračali postav, katere bo odobril kongres, razumeli bodo zahteve modernega časa ter bodo v pravem pomenu besede sodniki, ne pa postavodajalci.

Takoj v uvodu svojega govora je Roosevelt omenil bančno krizo leta 1933. Kmalu nato je kongres odredil, naj bo vlada lastnica vsega zlata, kar ga je v deželi. Dohajala ga je in plačala zanj. Dve leti nato je prišla ta zadeva pred najvišje sodišče, ki je petimi proti štirimi glasovom potrdilo postavo. — Ce bi bilo pa oddanih proti postavi pet glasov in samo štirje zanj, bi nastala v deželi zmeda, kakršne si ne moremo predstavljati.

Pred štirimi leti je ameriški narod poveril vladi oblast, naj prepreči, naj bi se še kdaj vrnil tisti temni dnevi leta 1929.

— Mi smo začeli odstranjevati zlo, ki je bilo posledica tistih dni in smo skušali vrniti deželi stanovitnost gospodarskega sistema. Dela nismo povsem završili, nevarnosti izza leta 1929 se pa že zopet pojavljajo.

Brez pomena bi bilo letati v krogu naokrog, voditi neskočne debate ter odlagati odločitev od dne do dne.

— Pred štirimi leti, — je dejal predsednik, — smo čakali do enajste ure in bilo je že skoraj pozno. Pri teh volitvah je dala pretežna večina ameriškega naroda kongresu in predsedniku polnomoč in oblast, naj štiti narod. Narod naj zaščiti takoj, ne pa po letih dolgih debat.

Predsednik je nato navedel primer treh vpreženih konj. Predsednik in kongres vlečeta v isto smer, tretji konj, sodišče, pa ne. Poudaril je, da predsednik ni voznik, pač pa le eden treh konj.

— Ameriški narod ima vajeti v rokah. Ameriški narod hoče imeti polje zorano. Ameriški narod zahteva, da tretji konj vleče z drugima dvema.

Predsednikovemu predlogu nasprotujeta dve skupini. Prva skupina obstoji iz načelnih nasprotnikov predloga, ki mu nasprotujejo zato, da bi pridobili nekaj časa in zavlekli sprejem.

V drugi skupini so pa ljudje, ki so pri zadnjih volitvah delali proti volji naroda.

REPUBLIKANCI NIMAJO SREČE

Parnik Mar Cantabrico, ki je vozil aeroplane iz Amerike in orožje iz Mehike potopljen. — Fašistična križarka ga je potopila.

LONDON, Anglija, 9. marca. — Fašistična križarka Canarias je v Biskajskem zalivu potopila tovorni parnik Mar Cantabrico, ki je 6. januarja naglo odplul iz newyorškega pristanišča malo prej, predno je ameriški kongres sprejel nevtralnostno postavo.

Moštvo in potnike je z gorečega parnika rešila križarka.

Na parniku sta bila dva ali trije Amerikanci, ki so se v Mehiki pridružili posadki parnika v namenu, da stopijo v republikansko armado. Križarka Canarias je že dolgo časa prežala na parnik Mar Cantabrico, ker je bilo znano, da vozi orožje za republikansko armado in bo skušala splaziti se skozi blokado fašističnih ladij. Parnik je bil namenjen v Bordeaux in nato v Bolbao.

Ko je pričel parnik goriti, je oddal signal SOS. Francoška mornariške oblasti, misleč, da je parnik angleški, so obvestile angleške bojni ladje. Na pomoč so bili poslani štirje angleški rušilci: Escapade, Echo Eclipse in Encounter. Ko so prišli že blizu kraja, kjer se je parnik potapljal, je križarka Canarias po radio sporočila:

"Potopili smo parnik španske vlade Mar Cantabrico. Posadka in potniki so na krovu naše ladje in vse je dobro."

Parnik Mar Cantabrico je 6. januarja iz New Yorka odplul s tovorom, vrednim dva milijona dolarjev. Vozil je aeroplane in motorje, katere je španski vladi prodal Robert Cuse iz New Jersey. Iz New Yorka je parnik peljal v Mehiko v Vera Cruz, kjer je naložil granate, strojnice, topove in 14.000.000 izstrelkov. 19. februarja je odplul iz Mehike proti Španiji, v nadi, da bo skrivaj dospel v kako špansko republikansko pristanišče.

MEXICO CITY, Mehika, 9. marca. — Španski poslanik v Mehiki bo še dalje pošiljal na Španijo živež in orožje, navzlic temu, da je bil parnik Mar Cantabrico potopljen. — Španski parnik Motomar ravno sedaj naklada fižol, topove, strojnice in naboje in bo odplul iz Vera Cruz kot Mar Cantabrico. Topove so vzeli z mehikiških starih bojnih ladij in dva mehikiška artilerijska polka sta dala vse svoje topove.

Motomar bo poleg živeža in orožja vzel tudi 21 aeroplanov, ki so bili kupljeni v Združenih državah in se nahajajo v Vera Cruz.

LISTINE O ŠPIJONIH UNIČENE

Senat. odbor dolži Brunsove detektive. — Zahtevane listine so bile najdene raztrgane in so jih težko zopet zložili.

WASHINGTON, D. C., 9. marca. — Preiskovalni uradniki senata so izjavili, da so našli v koših v uradu William J. Burnsove detektivske agenture v St. Louisu več vroč raztrganih listin in sicer nekaj ur zatem, ko je La Follettejev odbor od tvrdke te listine zahteval.

Tajnik odbora Robert Wohlforth, je rekel, da so več tisoč kosov, ki so bili zaplenjeni med 12. in 15. avgustom, 1936, vladni uradniki po večtedenskem trudopolnem delu komaj sestavili.

Ko se je zasliševanje že bližalo koncu, je Wohlforth nenadoma vrgel težak zavitek papirja naravnost pred predsednika detektivske tvrdke Raymond J. Burnsa in blagajnika W. Shermana Burnsa.

Vev čas zasliševanja sta oba trdovratno tajila, da bi kdaj skušala senatnemu odboru prikriti listine agenture.

"Ali želite kaj pojasniti glede uničenja teh listin v vašem uradu v St. Louisu?" je vprašal senator Wohlforth.

"Nerazumljivo mi je, zakaj se je to zgodilo," je odvrnil Sherman Burns. "Vsem našim uradnikom je bilo znano, da hočemo listine izročiti preiskovalnemu odboru."

La Follette je nato obema Burnsom v obraz očital: "Listine ste zadrževali ali potvarjali, da bi odbor speljali na napačno pot."

BOJ MEHIŠKIH KATOLIČANOV SE NADALJUJE

Voditelji priporočajo tri vrste odpora proti vladi. V prvi vrsti hočejo zmanjšati dohodke davkov.

ORIZABA, Mehika, 8. marca. — V boju proti zapiranju cerkva so se mehikiški katoličani odločili za pasivni odpor.

V Orizabi so bili razdeljeni pozivi, ki naračajo vernikom, da ne pošiljajo svojih otrok v javne šole, da ne obiskujejo gledališč in se ne vdeležujejo kakoršnihkoli javnih zabav in naj kupujejo samo najpotrebnejše stvari. S tem hočejo zmanjšati davčne dohodke.

Ako ta pasivni odpor v dveh tednih ne bo pokazal nikakega učinka, so katoličani zagrozili,

OFENZIVA PRI GUADALAJARI

Gen. Franco je pričel peto ofenzivo proti Madridu. — Fašisti imajo več tisoč novih vojakov.

MADRID, Španija, 9. marca. — Fašisti so zgodaj jutraj nenadoma pričeli napadati na fronti Guadalajare, severovzhodno od Madrida. To pa najbrže še ni pomladanska ofenziva, katero je Madrid pričakoval. Navzlic temu pa je ta ofenziva velikega pomena.

Na časnikarski konferenci je republikanski poveljnik general Jose Miaja rekel:

"Danes zjutraj so fašisti pričeli peto ofenzivo proti kraju, ki branijo Madrid. Danes so napadli severno od Guadalajare, ne da bi kaj dosegli, ker so bili vrženi nazaj. Napadli se silovito, toda naše čete ne odnehajo. Nekaj dni bomo imeli zanimive boje in zopet se bo sovražnik razbil ob jeklenem zidu narodne armade."

Kot pravi londonski list "Manchester Guardian", je bilo 28. februarja v nasprotju z neomeševalnim sporazumom fašistom poslanih na pomoč 10 tisoč Italijanov. Isti list omenja število Italijanov, ki se bore na strani generala Franca, na 100.000.

Tudi francoski listi trdijo, da je prišlo, ali pa bo še prišlo na Španijo 10 do 25 tisoč Italijanov.

Fašisti so najprej pričeli z artilerijskim ognjem, nato pa je šla v boj infanterija z velikim številom tankov in oklopnih avtomobilov. Najlutejši boji so v okolici La Toba in Abandes, kakih 40 milj severozapadno od Guadalajare. Republikanci pa se trdno drže.

Fronta pri Guadalajari ima obliko polkroga in je dolga 45 milj.

MORILKA OČETA NE BO DO BILA NOVEGA PROCESA

WISE, Virginia, 9. marca. Sodnik Ezra T. Carter je danes zavrnil prošnjo, naj bo deležna tretjega procesa Edith Maxwell, ki je bila že dvakrat procesirana in obsojena, ker je usmrtila svojega očeta.

Sodnik je rekel, da je bilo v drugem procesu predloženega dovolj dokazilnega materiala, da čigar podlagi je bil pravorek porotnikov upravičen.

22-letna bivša učiteljica je bila obsojena na dvajset let ječe. Ko je hotela iti nekega večera na zabavo, ji je oče skušal ubraniti. Ona ga je udarila s čevljem po glavi in ga usmrtila.

da se bodo poslužili še "strožjih odredb" proti cerkveni politiki vlade. Kakšne bodo te "strožje odredbe", še ni znano.

NAZIJI PROTI LA GUARDIJI

Zupan La Guardia je ostro obsojal Hitlerja. Nazijski listi navajajo B. Franklinove besede proti Židom.

BERLIN, Nemčija, 9. marca. — Nazijski časnikarski urad je vsem časopisom razposlal članek, ki ga je objavil list "Der Angriff" in ki trdi, da je bil Benjamin Franklin nasproten Židom in je celo predlagal, da je v ameriško ustavo sprejeta določba, po kateri je naseljevanje Židov v Združenih državah prepovedano. Ta članek je bil odgovor na napad newyorškega župna F. H. LaGuardia na kanclerja A. Hitlerja.

"Der Angriff" pravi, da je Franklin leta 1789 malo pred svojo smrtjo na ameriškem kongresu podal naslednjo izjavo:

"Za Združene države Amerike je velika nevarnost. Ta velika nevarnost je Žid. Gospodje, v katerikoli državi so se naselili Židi, so potlačili moralno stališče in v veliki meri ponižali trgovsko poštenje. Ostali so sam zase in se niso spopili. Postavili so državo v državi in če jim je kdo nasprotoval, so narod zadržali finančno, kot na Špankem in Portugalskem."

"Nad 1700 let so objokovali svojo žalostno usodo — namreč, da so bili pogani iz svoje domovine. Toda gospodje, ako bi jim sedaj civilizirani svet vrnil Palestino kot njihovo last, tedaj bodo takoj pričeli naštevati vzroke, zakaj se ne marajo vrniti. In zakaj? Ker so vampirji (krvoseji) in vampirji ne morejo živeti od drugih vampirjev. Ne morejo živeti med seboj. Živeti morajo med kristjani in med drugimi, ki ne pripadajo k njihoveemu plemenu."

"Ako ne bodo z ustavo izključeni iz Združenih držav, tedaj bodo v manj kot 200 letih prihajali v deželo v tolikem številu, da nam bodo vladali in nas uničili in premenili bodo našo vladno obliko, za katero smo mi Amerikanci prelivali kri in žrtvovali življenja, lastnino in osebno svobodo. Ako Židi ne bodo izključeni, bodo v manj kot 200 letih naši otroci delali na poljih, da bodo redili Žide, sami pa bodo ostali v svojih hranilnicah in bodo zadovoljno menicali z rokami."

"Svarim vas, gospodje, ako za vedno ne izključite Židov, vas bodo vaši otroci in otroci otrok preklinjali v vaših grobovih. Njihova načela niso ameriška, pa če so živeli med nami deset generacij. Leopard ne more premeniti svojih lis. Žid so nevarnost za to deželo, ako jim je dovoljeno prihajati, in morajo vsled tega biti po ustavi izključeni."

ABESINSKA ZADEVA V PARLAMENTU

V poslanski zbornici so laboriti nastopili proti italijanski brutalnosti v Addis Ababi. — Italijanske oblasti so izgubile glavo.

LONDON, Anglija, 9. marca. — Angleški poslanci so v poslanski zbornici nastopili proti brutalnosti, s katero so Italijani nastopili v Addis Ababi po atentatu na podkraja maršala Rodolfo Grazianija.

V imenu vlade je na razna vprašanja odgovoril podtajnik v vnanjem uradu viscount Cranborne naslednje:

"Četudi vlada Njegovega veličanstva ni mogla dobiti zadostnih obvestil, se je izvedelo, da so se vojaki poslužili velikih represalij, ki so imele za posledico veliko število smrtnih slučajev in veliko škodo na lastnini."

Poročila iz Rima v februarju pravijo, da so italijanski vojaki po atentatu na podkraja Grazianija odpeljali iz mesta veliko število Abesincev in jih postrelili.

Trije poslanci delav. stranke — L. R. Fletcher, Arthur Henderson in Philip J. Noel-Baker — so v tej zadevi stali v pravih stavih.

"Ali je vlada na jasnem glede tega, da so bile represalije izvedene s tako brutalnostjo, da s ž njimi ne morejo primerjati niti najhujša grozodejstva v Afriki?" je vprašal Fletcher.

"Za ta poročila vem in moram za obžalovanjem priznati, da jih naša poročila deloma potrjujejo," je odvrnil Cranborne.

"Ali ni res, da so italijanske oblasti izgubile glavo in da je velik odstotek ranjenih nedolžen?" je vprašal Henderson.

"Mislim, da je brezdvomno res, da so bili veliki nemiri," je rekel Cranborne.

"Ali namerava vlada zaradi kršenja mednarodnih navad pri italijanski vladi protestirati?" je vprašal Noel-Baker. Cranborne pa na vprašanje ni odgovoril in ta zadeva je bila rešena.

EVHARISTIČNI KONGRES ZA MIR

PHILADELPHIA, Pa., 9. marca. — Kardinal Dougherty, ki je bil papeški delegat na evharističnem kongresu v Maui, je rekel:

— Kongres je jasno pričal, da so narodi za svetovni mir. Na kongresu je bilo zastopanih 54 dežel. Lepše sloge kot je vladala med delegati, si človeč ne more predstavljati.

ADVERTISE in
"GLAS NARODA"

"Glas Naroda"
(A Corporation)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
Frank Sukser, President L. Benedik, Trezor.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
315 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja za Ameriko in Kanado	\$6.00	Za New York za celo leto	\$7.00
Za pol leta	\$3.00	Za pol leta	\$3.50
Za tretje leta	\$1.50	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Donisi brez podpis in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovito pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnika.

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenrednih nedelj in praznikov

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

ZA VIŠJE CENE

Poljedelski tajnik Henry A. Wallace je posvaril razne organizacije konsumentov, da naj ne gredo predaleč v svojem stremjenju, da bi zahtevali vedno nizke cene, temveč naj kolikor mogoče sodelujejo s pridelovalnimi skupinami, da dosežejo izenačenje med pridelovanjem in uporabo.

V svojem govoru pred Consumers Emergency Council je Wallace izjavil, da moramo stremeti za večjim izdelovanjem takih predmetov, ki jih najno potrebujemo in da morajo biti njihove cene dovolj nizke, da jih morejo kupci čim več kupiti. Na drugi strani pa morajo biti tudi cene dovolj visoke, da omogočijo produkcijo.

Da se ta načrt spremeni v prakso, bodisi z industrijsko ureditvijo ali s posredovanjem vlade, je potrebno, da so narodni dohodki bolj enakomerno razdeljeni, da more delavec znatni cene blaga.

Toda kupci naj nikar ne mislijo, da so nizke cene vedno koristne, kajti, ako cene padejo, pade tudi delavski zaslužek in tudi farmer nima dovolj zaslužka, da bi mogel živeti. Na drugi strani pa tudi visoke cene niso vedno na mestu, kajti izdelovalce svojih izdelkov ne more prodati.

DOBIČKI BANK PODVOJENI

Iz poročila zveznega rezervnega urada je razvidno, da so banke, ki so članice zveznega rezervnega sistema, lansko leto podvojile svoj dobiček v primeri s predlanskim letom.

Preteklo leto so imle te banke dobička \$448.000.000, leta 1935 \$212.000.000, leta 1929 pa \$557.000.000.

Kot poglavitni vzrok tega narastka navaja poročilo veliko povečanje — prvič od leta 1929 — trgovskega kredita teh bank. 31. decembra so znašali ti trgovski krediti bank — \$32.999.684.000 v primeri z \$29.258.810.000 leta 1935.

Tudi hranilne vloge so se lansko leto zelo pomnožile. — Lansko leto so znašale hranilne vloge \$42.885.326.000; leta 1935 pa \$38.454.183.000.

Zaradi nestalnega položaja v inozemstvu je prišlo v Združene države \$1.141.000.000 tujega kapitala.

Nevidni dim.

V Parizu sta Nemea Max Seydewitz in Kurt Doberer izdala knjigo o smrtnih žarkih in drugem vojnem orožju. Tale članek, ki ga v glavnem posnemamo iz te knjige, je med najbolj zanimivimi članki te knjige:

Ker bo v prihodnji vojski letalo najvažnejše orožje, ki bo okoli sebe razširjalo smrt in uničenje, zato se vse države vnečo pečajo, kako bi se tej nevarnosti mogle uspešno upreti. V svetovni vojski se je prvokrat zgodilo nad Benetkami, katere so avstrijska letala neprestano nadlegovala, da je tankaj italijanski generalni štab začel uporabljati zračne pasti. Pri vsakem zračnem napadu so Italijani iz mesta spustili balone z žičnimi mrežami, čemur so se Avstriji sploščka smejali. Ko pa so se v te pasti vjela prva letala kakor muhe v pajčevino ter so začela padati na zemljo, je bilo smeha konec, nakar so na vseh frontah začeli uporabljati te pasti.

Toda moderna znanost je za letala iznašla mnogo nevarnejšo mrežo kakor so kovinaste pajčevine. Ta mreža je tako gosta, da se iz nje ne reši prav nobeno letalo. Motorji utihnejo, letala pa zgrme na tla. Zato je razumljivo, da se o taki vojni skrivnosti malo govori. Vojaški krogi, ki vedo za to skrivnost, rajeji vidijo, da časopise piše vse mogoče stvari o takozvanih smrtnih žarkih, samo ne o tem, kar je res že ustvarjeno. Vedno pa taka iznajdba seveda ne more ostati skrita. Nazadnje je torej tudi široka javnost nekaj več izvedela o tej veliki skrivnosti. Kaj je torej to?

Kot nevidna kovinska mreža se dviga visoko v zrak kovinski prah, ki se ne oprime letala samega, ampak se zagriže naravnost v sree aparata, v motor. Temeljna misel te iznajdbe pa je ta: Ako v cilindru eksplozivnega motorja vržeš prgišče smirglovega prahu, se bo motor kaj kmalu ustavil. To je treba uporabiti zoper letala, kar pa je mnogo bolj zapletena reč. Četudi bi se komu posrečilo, da bi izstrelil v zrak dovolj tega smirglovega prahu, bo kmalu padel nazaj na tla, ker je pač pretežak. Znanost nas pa na drugi strani vendar le uči, da se včasih silno visoko, celo nad oblaki dviga vulkanski prah, ki ga je vrgel v zrak kak ognjenik ter tam ostane včasih po nekaj tednov. Tam se tako napravi neka sestavina, ki se imenuje "aerazol." To dejstvo so izkoristili iznajditelji nevidnega dima. Morali so najti silno trdo vrsto smirgla, ga predelati ter splniti z zrakom, da je le počasi padala nazaj na zemljo. Kakšno obliko prahu so porabili za ta dim, to je skrivnost.

S tem nevidnim dimom so

napravili že mnogo poskusov. Letalski poročevalce angleškega lista "Daily Herald" je o tej zadevi spraševal nekega strokovnjaka, ki se je iz inozemstva vrnil od takih poskusov. Ta je povedal, da se v zraku obesi silno fin prah, ki potem ustavlja motorje sovražnih bombarderjev. Ta nova obrambna metoda bo bistveno spremenila doseganje bojevanje v zraku. Ako letalski motor vdihava tako snov, ne more več naprej in se mora brezopojno spustiti na tla. Kdor bi hotel tako okuženi motor še porabljati, ga mora vsega razstaviti in očistiti.

Dva načrta sta, kako se ta prah spravlja v take zračne visine. En način je ta, da s posebnimi topovi ta prah izstrelje v velike višine ter tako napravijo tankaj nevidni zid, ki ga ne more preleteti nobeno letalo. Ta prah se strelja v zrak ali pred napadom ali pa že med napadom. Drugi način pa je ta, da ga v pravem času letala sama razsipavajo. To pa se mora zgoditi prav visoko. Pri tem je treba paziti, da lastna letala ne vdihajo kaj tega prahu, ker morajo sicer brezopojno na tla. Sovražna letala bi se mogla izogniti temu prahu le, če bi letala dovolj visoko. Toda bombarderji, ki so težki in zoper katere je ta iznajdba naperjena, ne morejo tako visoko. Treba pa je po vsakem napadu znova posipati s tem prahom. Ta izjava imenovanega angleškega strokovnjaka je še iz leta 1934. Ta je pri tej priliki še povedal, da se je pri enem poskusu zgodilo, da se je med 9 letali moralo spustiti na tla kar 7 letal. Toda dne 7. julija 1934 je imenovan angleški list zapisal že tole poročilo:

"Zid nevidnega dima zoper sovražna letala je sedaj toliko popoln, da se je pri zadnjih poskusih morala spustiti na tla kar cela skupina letal. Kovinski prah je zadušil vse motorje.

Dve leti kasneje je o tej skrivnosti bilo celo nekaj govorenje v angleškem parlamentu. Toda Baldwin takrat seveda ni hotel nič jasne povedati, kar je razumljivo. Vsekakor je nevidni dim dejstvo, s katerim danes računajo vse države. Škodljiv je za vse eksplozivne motorje, bodisi beninske ali Dieslove. Električni Dieslovemu motorju nič ne more, pač pa ga ta nevidni prah takoj zaduši.

Vendar pa je še motor, ki mu tudi ta prah ne more do živga. To je stari parni stroj. Seveda je do danes parni stroj opravljal svojo službo le na vodi in na zemlji. Sedaj pa so ga že začeli porabljati za službo tudi v zraku. Ze pred nekaj leti so v Ameriki resno poskušali letalo na parni pogon

Iz Jugoslavije.

Velika preiskava v jetnišnici v Kosovski Mitrovici.

Iz zaporov okrožnega sodišča v Kosovski Mitrovici je, kakor znano, utekel vojda r. r. bojniške tolpe Redžep Hajdar, beg pa je poizkusilo tudi 27 drugih nevarnih zločincev, ki so v zaporih čakali na razpravo in sodbo. Hajdar je prebil močne okove in utekel. Okove pa so, kakor se je izkazalo zdaj med preiskavo pilili še drugi nevarni zločinci in samo po naključju jim ni uspelo, da bi bili utekli kakor Hajdar. Zločinci so dobivali v zapor pile in tudi orožje. Uvedena je bila takoj temeljita preiskava, da se ugotovi, na kak način je bilo to mogoče. Znano je že, da je razbojniku Hajdarju pomagala pri bregu znani vlomilec iz Beograda, ki je znan pod imenom "Majmunac." Ta največji vlomilec in žepni tat, kar jih je bilo doslej zabeleženih v sicer bogati kroniki kriminala na področju Beograda, čeka v mitroviških zaporih že blizu dve leti na razpravo. Nevarni zločince je dobil bogzna od kod v zapor najboljšje priprave za razbijanje okovov. Nekaj tega orodja so našli, ostalo pa še iščejo.

Cigani so morali plesati po žerjavici.

V neki hrvatski vasi, ne daleč od Zagreba, so se zelo množile tatvine. Kmetje so obdžili cigane. Zbralo se je kakih 40 kmetov, ki so sklenili, da bodo obračunali s cigani. Najprej so prijeli ciganke Kato Sajnovič, jo najprej pretepli, nato pa prisilili, da je bosala plesala po žerjavici. Dva dni na to je doletela ista usoda cigana Joška Tomasko, naslednji dan pa ciganko Kato Hudorovič. Vsi trije cigani so bili tako opečeni po nogah, da so jih morali prepeljati v zagrebško bolnišnico. Orožniki so takoj začeli s preiskavo, da ugotove krivice, ki jih bo doletela zaslužena kazen, zakaj tudi cigani so krivi. Edina oblast je upravičena, da jih kaznuje za njihove grehe.

Umivalnik vrgel v zdravnik.

V Zagrebu so na tramvajskih tračnicah pobrali nekega delavca. Bil je ves krvav in so ugotovili, da je bil močno ranjen na glavi. Rano je dobil očitno v pretepu. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer mu je

ter se je poskus precej dobro obnesel.

Tako nekako piše članek onih dveh Nemcev. Mi se pa vprašamo, kaj smo sedaj, ko se je posrečilo iznajti ta prah, na boljšem, ko bodo gradili letala, ki jim prah nič ne bo mogel!

Peter Zgaga

IZ UREDNIŠKEGA KOŠA

Včeraj sem segel v uredniški koš in potegnil iz njega osem najst drobno popisanih strani, — poročilo o neki slovenski prireditvi v Brooklynu. Čemu pa ni urednik poročila objavil? — Je bila moja prva misel. Čital sem in čital ter se na posled uveril, čemu ga ni. Namen dopisnika je bil prireditve pohvaliti. To je pa tako nerodno storil, da je bilo treba vreči v koš.

Iz poročila bom objavil par

zdravnik hotel nuditi pomoč. Delavec, ki je bil močno pijan, pa je prevrnil stol, zgrabil umivalnik, ga vrgel proti zdravniku in nato pobegnil iz bolnišnice. Našli so ga kmalu in prepeljali nazaj v bolnišnico. Delavec je bil tako pijan, da ne ve, kdo ga je udaril po glavi.

Preiskava o krvavi tragediji v Karlovcu.

Ta dni je v Karlovcu v hotelu "Kurani" stanujoči črnogorski rojak Popovič, ki je bil sifilitik, ustrelil mladega zdravnika dr. Blucherja in potem še sebe. Prva poročila o tej strašni tragediji so naglašala, da si je Popovič domišljeval, da ga dr. Buchler slabo zdravi in da govori po mestu o njegovi bolezni. To naj bi bil vzrok, da ga je telefonično poklical iz bolnišnice in potem ustrelil. Preiskava je zdaj dognala, da Popovič ni baš dr. Blucherja izbral za svojo žrtev. Telefonično je v bolnišnico, naj mu takoj pošljejo kakega zdravnika, ker mu je zelo slabo, a ni rekel, naj bi prispel k njemu baš dr. Blucher. Popovič se namreč zdravil tudi drugi zdravnik. Nesrečni zdravnik dr. Blucher se je sam ponudil, da ga obišče v hotelu, ker ga je pred bolnišnico baš takrat čakal avtomobil. Popovič je moral biti tako razdražen, da bi bil ustrelil tudi kakega drugega zdravnika, zakaj iz pisem, ki so jih našli v njegovi sobi, je razvidno, da ni samo v Karlovcu in menda tudi v Zagrebu sumičil, da ga slabo zdravijo in da mu nočejo pomagati. Zdravniki in sebe je Popovič ubil z 11 streli. Streljal je iz lovske puške in iz dveh različnih revolverjev.

"Nastopilo je še eno društvo, ki se smatra kot malone oddaljeno, pa je pokazalo, da je v takih slučajih ravno samo čez ograjo. Ali se jim moremo zahvaliti za tako pionirsko potrebo? No! Vse, kar nam preostaja jim je iti na roke ter se boriti za njih pravice in fundamentalni obstoj.

"Nastopilo je zopet prvo pevsko društvo, ki je pelo po strunah, strune so pa pele po petju. To je bila zopet ena moderna gliha. Živili, dok se naskrivili."

Kot sem rekel, je to le nekaj odstavkov iz osemnajst strani dolgega dopisa. Kdo ga je napisal, ne vem. Onemu, ki se za dostno izkaže za duševnega očeta tega poročila, sem pripravljn vrniti rokopis pod pogojem, da mi s častno besedo obljubi in sveto priše, da ne bo nikdar več pisal kritike.

PAIN-EXPELLER
Naglo vdrgnenje — udobnost in pomoč, ko bole mišice

PAIN-EXPELLER
zman (splošno) družinam tekem treh generacij.

WOLFF'S PAIN-EXPELLER LINIMENT

ANGLEŠKO POSLANIŠTVO V MADRIDU

Bombe fašističnih letal niso prizanesle niti poslopju angleškega poslanništva v Madridu. Poslopje je bilo pravočasno izpraznjeno.

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.55	Din. 100	Za \$ 6.50	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 12.25	Lir 200
\$ 7.20	Din. 300	\$ 30.00	Lir 500
\$ 11.70	Din. 500	\$ 57.00	Lir 1000
\$ 23.00	Din. 1000	\$ 112.50	Lir 2000
\$ 45.00	Din. 2000	\$ 167.50	Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVZGNE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$ 5.— morate poslati	\$ 5.75
\$ 10.— " "	\$ 10.50
\$ 15.— " "	\$ 15.—
\$ 20.— " "	\$ 21.—
\$ 40.— " "	\$ 41.25
\$ 50.— " "	\$ 51.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
315 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Piruhi...

SVOJCE IN PRIJATELJE V DOMOVINI NAJBOLJ RAZVESELITE ZA VELIKO NOČ, ČE JIM POŠLJETE DENARNO DARILLO

DENARNE POŠILJATVE v DOMOVINO IZVRŠUJE TOČNO IN POCENI —

Potniški Oddelek "Glasa Naroda"
216 W. 18th Street New York City

Pošiljate takoj, da bodo dobili za praznike!

KRATKA DNEVNA ZGODBA

FRANK FRITZU:

POGLED V BODOČNOST

Zvezdoznanci so preračunali da bo nekoč v bodočnosti na počil čas, ko bo dan enak današnjim sedeminštridesetim dnevom. Potemtakem bo imel tisti dan tisoč sto osemdvajset ur.

Za nas je to nepreračunljiva doba, ker živimo le trenutno, kakor enodnevna mušica, ki se rodi v solnčnem vzhodu ter v solnčnem zatonu umre.

Ta trenutek življenja nas tako zmuči, da si želimo nazaj v

nič, ko smo komaj na pragu starosti.

V stvarstvu ne pomenjata dva milijona let nič, kar stvarstvo se samo spreminja, ne zaznamuje pa nobenega časa, ker časa sploh ni.

Kaj se godi v Abesiniji.

O dogodkih v Abesiniji se širijo najbolj nasprotujoče si vesti. Dočim italijanska vlada zatrjuje, da gre pri atentatu na podkralja maršala Grazianija zasledo večjega oddelka abesinskih četnikov.

Zatrjevanje tamskih uradnih krogov zopet obnavlja normalno življenje. Tudi v drugih mestih Abesinije vlada po uradnih zagotovilih popoln mir.

Italijanski listi objavljajo le kratke službene vesti, splošno pa vlada v Rimu kakor tudi po vsej Italiji veliko razburjenje. V Abesiniji so bili ukrepi za likvidacijo uporniškega pokreta zelo poostreni.

Italijanski listi objavljajo le kratke službene vesti, splošno pa vlada v Rimu kakor tudi po vsej Italiji veliko razburjenje. V Abesiniji so bili ukrepi za likvidacijo uporniškega pokreta zelo poostreni.

Njemu so morali amputirati nogo, dobil je pa nevarnejše rane tudi po obrazu. Nastala je nevarnost, da izgubi vid. Zato je bil brezlično pozvan v Addis Ababo eden izmed najboljših italijanskih okulstov, ki je davi krenil proti Addis Ababi z letalom.

Preiskava se z vsjo vojaško strogostjo nadaljuje. Addis Ababa je podobna taborišču vojaštva. Poleg tisočev miličnikov se je v mestu utaborilo okrog 30.000 vojakov. Vse straže so podvojene. Miličniki so organizirali po posameznih od centra oddaljenejših mestnih okrajih cele racije in je bilo doslej aretiranih nad 2.000 ljudi.

Po atentatu je policija aretirala 2.000 ljudi, ki jih je vojaški preiskovalni sodnik takoj pričel zasliševati da bi ugotovil krivce. Prvi rezultati preiskave kažejo, da gre za skupen zločin. Fašistično moštvo je očistilo razne sumljive okraje v Addis Ababi ter se v abesinskem glavnem mestu po

Preiskava se z vsjo vojaško strogostjo nadaljuje. Addis Ababa je podobna taborišču vojaštva. Poleg tisočev miličnikov se je v mestu utaborilo okrog 30.000 vojakov. Vse straže so podvojene. Miličniki so organizirali po posameznih od centra oddaljenejših mestnih okrajih cele racije in je bilo doslej aretiranih nad 2.000 ljudi.

perativne kolone, ki nastopajo na vse strani.

Iz Gondarja so prispela v Addis Ababo poročila o hudem spopadu italijanske kolone z Abesinci, ki so ji pripravili zasledo v bližini Tanskega jezera. Bitka bi bila za Italijane izgubljena, če ne bi v zadnjem trenutku prihiteli na pomoč motorizirani oddelki italijanske vojske ter letala, ki so razglašala Abesince z bombami in strupenimi plini.

"Manchester Guardian" pravi v kometarju o atentatu med drugim:

"Tu ne more biti govora o osumljenem dejanju. Položaj, ki so ga ustvarili Italijani v Abesiniji s svojo vojno, je tak, da je utegnul povzročiti revolucijo pri onih, ki še vedno odklanjajo priznanje italijanske zasedbe Abesinije.

Veliko število aretirancev kaže, da privznavajo Italijani sami, da je bil atentat političnega značaja. Za sedaj se je Italijanom posrečilo utrditi svojo oblast v dokaj omejenem predelu Abesinije, povsod drugod pa traja še vedno četniška vojna upornikov, ki niso odložili orožja.

Zato izvaja Italija tako stroge in brezobzirne ukrepe. Just, ukacije še vrše na javnih mestih da učinkujejo na domačine. Maršal Graziani se poslužuje dosti od grozot, s katerimi se je proslavil v Libiji. Takšne metode ne morejo roditi dobrih uspehov v Abesiniji, ki šteje 13 do 15 milijonov ljudi.

Italijani sami, ki so pred prihodom italijanske vojske živeli v Addis Ababi, priznavajo da je bila v abesinski prestolnici pod cesarjem Selasijem večja varnost, kakor pod upravo sedanjega podkralja. Za sedaj še ni nikakih znamenj, da bi bili Italijani mogli utrditi svoj upravni sistem v tej državi. Vožnja iz Addis Ababe v Džibuti je še vedno počasnejša, kakor je bila pred prihodom Italijanov. Povsod se opaža nered. Le v pouku se opaža nekoliko zboljšanja. Abesinski otroci so vključeni v organizacije balji in so se naučili marširati in pozdravljati, mladiči z zastavami in trobiti s trobentami.

Naši v Ameriki

SOJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO NA DOPISNICI SPOROČE SLOVENSKE NOVICE IZ NASELBINE.

Frank Pleterski iz Stautona, Ill., se je 23. februarja hudo onesrečil pri delu v premogovniku. Poškodovan ima prsni koš in pobit je na glavi.

V Cooperstown, N. Y., je umrl Matt Česnovar, podomoče Matie in samec. Podlegel je vodenici. V Clevelandu zapušča brata.

V Reading, Pa., je umrl Jožef Težak, po domače Ražničikov, star 66 let in rojen v Doljnem Suhorju pri Metliki v Beli Krajini. Podlegel je operaciji na želodcu. V Ameriki je bil čez 40 let in ves ta čas je živel v Readingu kot pionir naselbine.

Zadnjo soboto je v Butte, Mont. Ilija Martinovič ustrelil na ulici v glavnem delu mesta svojega bratrance Mika Aleksiča, ki je bil dolgo let policaj. Ko so morilec aretirali, je povedal policiji, da je ubil svojega bratrance zato, ker "mu je zacopral" da potem ni več imel nobene sreče.

V Chicago, Ill., je umrl v bolnišnici Kornelij Gorup, po domače "Carli", star 66 let in samec, ki je bil čez 30 let agent znane Trinerjeve vinske tvrdke in dobro poznan po vseh naših večjih naselbinah. Doma je bil od Št. Petra na Krašu in v starem kraju zapušča sestro.

Knjigarna "Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

IGRE

ANTIGONE, Sofoklej, 60 strani 30
AZAZEL, trdo vez. 1.00

BENEŠKI TRGOVEC. Igrokaz v 5. dejanju. 80
Klasične igre najslavnejšega dramatika, kar jih pozna svetovna literatura. Dela je prevedel v krasno slovensko na uspešnejši pesnik Oton Zupančič.

CYRAN DE BERGERAC. Heroična komedija v petih dejanjih. Trdo vezano 1.70

ČRNE MASKE
Spisal Leonid Andrejev, 32 str. Cena 35
Globoka ruska drama je podana v lepo slovenskem prevodu.

EDA, drama v 4. dejanjih 60

GOSPA Z MORJA, 5. dejanj 75

KREUTZERJEVA SONATA
Spisal L. N. Tolstoj, 136 strani. Cena 60
S čudovitim mojstrovstvom prikline Tolstoj v tem romanu bralca nase. Mukoma doživljamo prizor za prizorom, grozovitost za grozovitostjo do strašnega konca.

LOKALNA ŽELEZNICA, 3. dejanj 50

LJUDSKI ODER:
5. zv. Po 12 letih, 4. dejanj 60

MAGDA. Spisal Alojzij Remec, 86 strani. Cena 45
Zaloga ubogega dekleta v dvanajstih prizorih. "To je britka, globoka zgodba ženske, ki trpi, pada in odpuša in umira po krivdi moža."

MARTA, SEMENJ V RICHMONDU, 4. dej. 30
MOGOČNI PRSTAN, Milčinski, 52 strani 35
NAMISLJENI BOLNIK, Moliere, 80 str. 50
OB VOJSKI. Igrokaz v štirih slikah 30

OPOROKA LJEVOŠKEGA GRAJŠČAKA
47 strani. Cena 30
Ta veseloga znanega češkega pisatelja Vrhlička je namenjena predvsem manjšim odrom.

PETRČKOVE POSLEDNJE SANJE
Spisal Pavel Golja, 84 strani. Cena 40
Bolična igra v štirih slikah, primerna za večje odre.

POTOPLJENI ZVON
Spisal Gerhart Hauptmann, 124 str. Cena 50
Dramatska bajka v petih dejanjih.

PEPELUH, narodna pravljica, 6. dejanj 35
REVIZOR, 5. dejanj, trdo vezano 75

R. U. R. Drama v 3. dejanjih s predigro. (Čapek). Vezano 45

ROKA V ROKO
MACBETH, Shakespeare. Trdo vezano. 151 str. Cena: mehko vezano ..... 70 Vez. 90

OTHELO, Shakespeare. Mehko vezano 70
SEN KRESNE NOČI, Shakespeare. Mehko vezano. Cena 70

SKOPUH, Moliere, 5. dejanj, 112 str. 50

SPODOBNI LJUDJE ("ZIVETI")
Spisal F. Lipovec, 40 strani. Cena 30
To je ena izmed petih enodejank, čijih dejanj se vrši pred svetovno vojno. Namen ki ga je imel pisatelj, nam odkriva na četi knjige z besedami: — Ni strah, tem, če zdravilo, kar ti danes.

TESTAMENT
Spisal Ivan Rozman, 105 strani. Cena 35
Ljudska drama v štirih dejanjih. Vprizoritev je omogočena povsod, tudi na takih odrih, ki ne zmorejo za svoje predstave prevelikih stroškov.

TONČKOVE SANJE NA MIKLAJEV VEČER
Mladinska igra s petjem v 3. dejanjih 60

ZAPRAVLJIVEC, Moliere, 3. dejanja, 107 str. 50

ZGODOVINSKE ANEKDOTE. Cena 30

ZA KRIZ IN SVOBODO. Igrokaz v 5. dejanju 35

ZBRKA LJUDSKIH IGER.
3. snopč. Mlin pod zemljo, Sv. Neza, Sanje 60
13. snopč. Vestalka, Smrt Marije Device, — Marjin otrok 30
14. snopč. Sv. Boštjan, Junaška deklica, — Materin blagoslov 30
15. snopč. Turki pred Dunajem, Fajola in Neza 30
2. snopč. Sv. Just, Ljubzen Marijinega otroka 30

PESMI in POEZIJE

AKROPOLIS IN PIRAMIDE 80
BALADE IN ROMANCE, trda vez. 1.25

BRAGULJKI (Ulva) 65
BOB ZA MLADI ZOB, trda vez 40
MOJE OBZORJE, (Gangl) 1.25

NARCIS (Gruden), broš. 30
NARODNA PESMARICA. Cena 50
POLETNO KLASJE. Cena 50

PRIMORSKE PESEMI, (Gruden), vez. 35
SLUTNE (Albrecht), broš. 30
POHORSKE POTI (Glaser), broširano 30
STO UGANK (Oton Zupančič) 50
VIJOLICA. Pesmi za mladost 60
ZVONČKI. Zbirka pesni za slovensko mladino. Trdo vezano 90
ZLATOROG, pravljica, trda vez 60
ŽIVLJENJE
Spisal Janko Samec, 109 strani. Cena 45

PESMI Z NOTAMI

MEŠANI IN MOŠKI ZBOR
Ameriška slovenska lira. (Holmar) 1.00
Orlovske himne. (Volopivec) 1.20
Pomladanski odmevi, 11. zv. 45

SLOVENSKI AKORDI
22 mešanih in moških zborov, uglasil Karl Adamič ..... Cena 1.50

PLANINKE
Pesni za sopran, alt, tenor in bas, uglasil J. Labarnar ..... Cena 1.20

MOŠKI ZBOR
Gorski odmevi. (Labarnar) 2. zvezek 45
Trije moški zbori. (Pavčič) 40
Izdala Glasbena Matica

OVOGLAS NO
Naši himni 50

MLADINI
Osem mladinskih pesmi ob 100 letnici rojstva Fr. Levstika s klavirjem ali harmonijem. Uglasil Emil Adamič ..... Cena 1.00

MEŠANI ZBORI
Trije mešani zbori. Izdala Glasbena Matica 45

RAZNE PESMI S SPREMLJEVANJEM:
Domovini. (Foerster) Izdala Glasbena Matica 40
Gorske cvetlice. (Labarnar)
Četvero in petero raznih glasov 45
V pepelnici noči. (Sattner)
Kantanta za soli, zbor in orkester. Izdala Glasbena Matica 75
Dve pesmi. (Prelovec). Za moški zbor in bariton solo 20

MALE PESMARICE
Št. 1. Srbske narodne himne 15
Št. 1a. Što čutiš, Srbine tužni 15
Št. 11. Zvečer 15
Št. 13. Podoknica 15
Slavček, zbirka šolskih pesmi. (Medved) 25
Lira. Srednješolska, 1. in 2. zvezek po 50
Trogladni mladinski zbor primeren za troglasen ženski ali moški zbor. 15 pesmi. (Prelog) 1.00

MEŠANI IN MOŠKI ZBORI. (A11111) —
3. zvezek. Psalm 118; Ti veselo poj; Na dan; Divna noč 40
6. zvezek. Opolni k veselju; Sveta noč; Stražniki; Hvalite Gospoda; Občutni; Geslo 40

CERKVENE PESMI
Domači glasovi. Cerkevne pesmi za mešan zbor 1:—
Tantum Ergo (Premr) 50
Mašne pesmi za mešan zbor (Sattner) 50
Pange Lingua Tantum Ergo Genitori (Foerster) 50
K svetemu Rešnjemu telesu (Foerster) 40
Sv. Nikolaj 60

10 EVHARISTIČNIH PESMI
Za mešani zbor ..... Cena 1.00

MISSA in Honorem St. Josephi, Kyrie ..... Cena 1.00

HVALITE GOSPODA
Pesmi v čast svetnikom. mešan zbor ..... Cena 1.00

PRILOŽNOSTNE PESMI
za izvan cerkvene in društvene slavnosti, sestavljal A. Grum. Mešani in moški zbori ..... Cena 1.00

NOTE ZA CITRE
Kožljiski. Poduk v igranje na citrah, 4 zvezki 350
Buri pridejo, koračnica 20

NOTE ZA TAMBURICE
Slovenske narodne pesmi za tamburaški zbor in petje (Bajuk) 1.30
Bom sel na planince, Podpuri slov. narodnih pesmi (Bajuk) 1.00
Na Gorenjskem je fletno 1.00

RAZGLEDNICE
Newyorške. Različne, ducat 40
Iz raznih slovenskih krajev, ducat 40
Narodna noša, ducat 40
POSAMEZNI KOMADI po ..... 5 centov

Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, reko-mandirajte pismo.

KNJIGE POŠILJAMO POŠTNINE PROSTO
Naslovite na: —

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

BLAZNIKOVE Pratique za leto 1937 Cena 25c s poštino vred. "Glas Naroda" 216 West 18th Street New York, N. Y.

NOV NASIP SO PRICELI GRADITI

155 milj vstran od Boulder Dama. Imenoval se bo Parker nasip ter bo reguliral vodo, ki teče iz Mead jezera.

TAKO SAMA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

14

Žena naloži veliko lopato premoga na ogenj in nato pere krompir v velikem loncu.

Helga globoko vzdihne. "Zopet nič, gospa Bader. Vse hočem delati in se ne bojim nobenega dela. Šla bi tudi za služkinjo. Močna sem; tudi preproge bi mogla iztepatvati."

"Seveda je to mogoče, Helga, če si imela toliko moči, da si po cele ure igrala tenis."

Gospa Bader se prestraši. "Toda baronesa, služkinja! To vendar ni za vas. In vaše fine, lepe roke —"

Helga zategne ustnice v bridek nasmeh.

"Za pošteno delo jih ni škoda. Svoj kruh si moram zalužiti in se za to poslužiti vseh sredstev. V trgovino, v urad ne morem priti, če za to nisem izučena. In ko je danes toliko izvežbanih moči!"

Gospa Bader mora Helgi pritrrditi; toliko je tudi vedela. Dobrovoljno jo tolaži:

"Saj se boste menda kmalu poročili, baronesa; kdor tako izgleda, kot vi —"

"Prosim, gospa Bader, nikar ne recite več "baronesa", to se ne spodobi več. Kličite me samo po imenu: Helga. Oh, in močiti se, za to je treba dva in poleg tega še denar. Tako naglo za mene ne bo mogoče koga najti."

Gospa Bader, ki sedi na klopi poleg Helge in tudi pije kavo, prisede nekoliko bližje in ko jo zaupno sune v stran, vpraša mirno:

"Zares ne, baronesa — gospodična Helga? Ali ni res, kar mi je povedala moja sestra, da vas je hotel poročiti stavbenik Bonitz, da ga pa vi nise marali?"

"Prosim, gospa Bader, o tem rajše ne govorite," se izogiblje Helga. Od kod morejo vendar ljudje vse vedeti!

"Ko bi se ž njim poročili, gospodična Helga, potem vam ne bi bilo tako slabo, kot vam je sedaj. Saj je tako bogat in ima toliko hiš."

"Samo od tega ne more biti človek srečen, draga moja gospa Bader, in brez ljubezni, samo za denar, se jaz ne poročim."

"Samo tako sem mislila. Ampak samo, če se potem komu godi tako slabo, kot sedaj vam, gospodična Helga. Moja sestra mi je vse povedala. Bonitz je bil tako zaljubljen v vas; mojo sestro je vedno izpraševal o vas. Sedaj pa v jezi, da se ž njim niste hoteli poročiti, vas je pogнал iz stanovanja in vam je vzvel vse — ljudje v hiši, kjer ste stanovali, vedo to vse — nikdo ga ne mara. Na sebi ima nekaj tako nasilnega in nobene dobre lastnosti."

Helgi ni ljubo, da se je pogovor obrnil v to smer; toda mora potrpežljivo poslušati. Priprosta žena ji je želela dobro in boljše, kot njene prejšnje prijateljice. Hvaležna ji je za njeno dobroto, četudi se je morala na marsikaj privaditi. Toda ravnati se je morala po razmerah, ki so sedaj postale za njo bridke. Mogla je biti še vesela, da je imela streho nad glavo in gorko stanovanje.

Toda na svojem lastnem telesu je spoznala, kako težko je zaman iskati delo. Mogla se je prestaviti v dušo onih, katerim se tako godi že mesece in leta, kakor njej nekaj tednov — in ti tedni so ji že postali neznojni. Kako žalostno in sivo so potekali ure in dnevi in kako nejevoljno je po brezdelju šla v svojo posteljo in je brez upanja na boljši novi dan prespala noč. Na sebi je občutila, videla je na možu in sinu gospodinje — oba sta bila pridna in poštena — kako sta že dolgo časa trudila, da najdeta kako delo. In o takih težkih skrbeh se pred kratkim ni ničesar vedela. Samo z očmi, ne s srcem in premislekom, so ljudje brali v časopisih poročila o brezposelnosti in še tedaj samo mimogrede, ali pa sploh ne.

Mnogo zanimivejše je bilo brati o turnirjih tenisa ali pa o filmskih zvezdah, da se je ta ali oni zopet ločil in se znova poročil. Ali pa, da bodo zimske obleke zopet daljše, da je modna barva rdeča kot vino in zelena kot mandelj — vse to je bilo važnejše, kot pa beda soljudi, katerih se je vsakdo v svojem ponosu izogibal. Kaj komu mar beda drugega, dokler sam ni občutil bede. Tukaj se je premenila slika sveta.

Kako ganljivo je za njo skrbela Baderjeva družina, ko so zvečer vsi sedeli okoli priproste, pa snažne mize in zavžili priprosto večerjo.

V njeni žalosti so jo skušali tolažiti. Spretni sin si je sam zbil radio; skupno so ga poslušali in Helga mora misliti: "Sedaj najbrže sedite Gloria in Mira tudi pri radiju." In na ta način je bila ž njimi zvezana, četudi ni o njih ničesar več slišala, čeprav jim je sporočila svoj novi naslov. Sporočila jim je tudi, da išče službo, do tedaj pa vedno zaman. Na to je Gloria na dopisnici kratko odgovorila in sporočila, da je mati zbolela za hripo, da ima ž njo mnogo opravila. In kadar bo imela kaj več časa, ji bo obširnejše pisala in ji od vseh pošiljala pozdrave.

To je bilo vse. In pri tem je ostalo. Nikakega povabila, da bi prišla, ali želje, da bi se kje srečale — nič.

Helgo je to zelo bolelo. Prijateljici je imela v resnici rada. In to razočaranje jo boli skoro še bolj, kot pa njeno žalostno, siromašno življenje. Najbrže so se bali, da jih bo kaj prosila. Zopet je bila za eno iskušnjo bogatejša. Za nje je imelo veljavo samo ono prijateljstvo, ki se je moglo meriti z bogastvom. Čim več denarja je kdo imel, tem ljubši jim je bil — kaj so veljale notranje vrline. Kdor pa je po svoji krivdi izgubil premoženje, ni bil več vreden družbe. Izogibali so se ga, kot nalezljive bolezn. Helga je v tem težkem času dozorela za leta. Njen mehki, ljubki obraz je shujšal in nenavadno bridka poteza se je raztegnila okoli lepo zaokroženih ust.

Veliki, plavalasi Jurij je opazil na njej najmanjšo nevoljo, četudi si je na vse moči prizadevala, da ne bi izdajala tega, kar se je godilo v njeni duši. Kot nežen, velik brat je skrbel za njo.

Vsako jutro so stali njeni čevlji lepo osnaženi pred vrati. In včasih ji je tudi kaj prinesel — banane, jabolka, pomaranče, ker si je zapomnil, ko je enkrat rekla, da rada je sadje; za sladkarije in čokolado ji ni bilo mnogo.

(Dalje prihodnjič.)

7 DNI DO JUGOSLAVIJE

BREMEN-EUROPA

Brzi vlak ob Bremen in Europa v Bremmerhaven zajamči udobno potovanje do LJUBLJANE

Ali potujite s priljubljenimi ekspresnimi parniki:

COLUMBUS

HANSA in DEUTSCHLAND HAMBURG in NEW YORK

Izborne železniške zveze od Cherbourga, Bremena ali Hamburga. Pomagali vam bomo preskrbeti vize za obisk ali preselitev vaših evropskih sorodnikov.

Za pojasnila vprašajte lokalnega agenta ali

HAMBURG-AMERICAN LINE NORTH GERMAN LLOYD

57 BROADWAY NEW YORK

Od clowna do multimilijonarja.

V New Yorku je umrl po dolgotrajni bolezni v starosti 71 let multimilijonar in kralj cirkusov John T. Ringling. Z njim je umrl zadnji izmed nekotič slovitih sedmih bratov Ringlingov. Leta 1932 si je zastrupil kri in se mu porali ozdraviti obe nogi, od takrat je bil vsi ljudje okrog njega in tudi zdravniki so menili, da bo kmalu umrl, to leto starec je imel dovolj krepko naravo, da ga smrt ni mogla premagati skozi pet celih let.

Ringling se je rodil kot sin urogovih nemških kmečkih priseljencev v Iowa. Oče je imel mnogo dela, da je mogel za silo naučiti svojih sedem sinov, ki zato niso dobili prave šolske vzgoje. Sam jih je učil. V družini ni bilo prav nič krvi artistov in tudi John ter ostali njegovi bratje niso nikoli mislili na to, da bi se posvetili cirkuški karieri. Nekega dne pa se je zgodilo, da se je pripeljal po Mississippiju eden izmed plavajočih varietejev, kakršni so zabavali prebivalce ob velikih rekah. Ustavili so se nedaleč od posestva očeta Ringlinga in takrat so imeli vsi bratje priliko, da so si ogledali vas čez za nekoliko centov. Predstava je napravila nanje velik vtis, vendar so menili, da bi mogli po-

čine umetnije napraviti isto tako sami, morda celo boljše. Še isti večer so sklenili, da bodo sami odprli cirkus. Ni dolgo trajalo, da so svoje namero tudi izvršili. Neobdelan kos zemlje poleg hiše staršev jim je rabil za vajo. Povabili so sosede, ki so bili nad njihovim predvajanjem navdušeni. Imeli so vedno več gledalcev, nazadnje jim je sam župan tistega kraja dal na razpolago občinsko hišo za nastope. Tu se je začela prava kariera bratov Ringlingov.

Glavna osebnost med njimi je bil John, čigar clowanske in piske sposobnosti so kmalu zaslovene preko dumačih mej. Sledila so gostovanja po manjših krajih Srednjega zapada in ni dolgo trajalo, da je podjetje Ringlingov naraslo v velik cirkus z menažerijo in vsem, kar spada zraven. V nekoliko letih je bilo treba že več posebnih vlakov, da so prepeljavali cirkuško mesto od kraja v kraj. Kmalu je imelo to podjetje samo še enega resnega konkurenta concern Barnum & Bailey. Toda "kralj cirkusov" Barnum je umrl leta 1891 in ko mu je nedolgo za tem sledil Bailey, so si Ringlingi vse deleže tega kocerna kupili za 410 tisoč dolarjev. Pozneje so za-

SHIPPING NEWS. Na parnikih, ki so debele (iskani, se vrše v domovino izleti pod vodstvom izkušenega spremljevalca. SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau) 216 W. 18th St., New York

SHIPPING NEWS. Na parnikih, ki so debele (iskani, se vrše v domovino izleti pod vodstvom izkušenega spremljevalca.

ROJAKI, ki nameravajo to leto potovati v domovino, naj si TAKOJ zajamčijo prostore. Na nekaterih parnikih so že vsi prostori razprodani. Toraj kdor hoče potovati, naj nam t a k o j s p o r o č i. POTNIŠKI ODDLEK "GLAS NARODA"

- 12. marca: Ile de France v Havre
17. marca: Normandie v Havre
18. marca: Europa v Bremen, Berengaria v Cherbourg
19. marca: Rex v Genoa
24. marca: Manhattan v Havre, Queen Mary v Cherbourg
27. marca: Saturnia v Trst, Paris v Havre
31. marca: Aquitania v Cherbourg

- 1. aprila: Bremen v Bremen
2. aprila: Conte di Savoia v Genoa
7. aprila: Washington v Havre, Lafayette v Havre, Queen Mary v Cherbourg
10. aprila: Europa v Bremen, Rex v Genoa
14. aprila: Normandie v Havre
15. aprila: Berengaria v Cherbourg
16. aprila: Vulcania v Trst
17. aprila: Bremen v Bremen
20. aprila: Roma v Genoa
21. aprila: Manhattan v Havre, Queen Mary v Cherbourg
24. aprila: Ile de France v Havre, Conte di Savoia v Genoa
27. aprila: Europa v Bremen
28. aprila: Normandie v Havre, Aquitania v Cherbourg

Nestalnost spola.

V delih, ki se bavijo z vprašanjem množitve, naletimo posebno v novejšem času skoraj dosledno na poglavje, ki obravnava nestalnost spola. O živalih zvezo tu, ki se udejstvujejo v mladosti kot samec, potem preživljajo dobo, ko so dvospolne, dokler ne preidejo v stanje samice.

Živali te vrste nikakor ne spadajo samo med nižje organizirana bitja. Celo med ribami so oblike, ki živijo do srednje dobe kot samec in dobivajo več let zaporedoma mladiče, povsem normalne. V neki starostni dobi pa pokažejo čudno spreminjanje na zunanem in znotraj, tako da proizvajajo na koncu namesto jajčec, semenske nitke. Od te stopinje dalje se vedejo živali kakor samec in postajajo očetje novih rodov.

Tudi pri kokoših so znani nekateri natančno preiskani primeri spolnega preobrata. Tako poročajo biologi o kokoših, ki je štiri leta popolnoma normalno legla in valila jajca. Nenadoma pa je začela v čudno krizo, ki se je končala s tem, da je izgubila vse perje. Pozneje je dobila novo perje, toda to se je oblikovalo kakor pri petelinih. Pokazal se je tudi greben, bradne mečice so primerno otekle in na zadnje je začela nekdanja kokoš kikerikati, in se je do drugih kokoši vedla kakor pravi petelin. Ta petelin je kokoši celo plodil.

Narava se v tem pogledu ne ustavlja niti pred človekom. Posledica je, da spreminjajo v življenju tudi nekateri ljudje na izrazit način svoj spol. Baš pred nekoliko dnevi je poročala švicarska brzojavna agentura o takšnem primeru.

Neka 26-letna Helena Jeanne B. v Ženevi je nenadno ugotovila, da se je spremenila v moža. Pristojne oblasti so na podlagi izvedeniškega izreka prof. Navillea ugotovile, da je ta navedba resnična. Sodišče je nato razsodilo, da je treba B. spremeniti rojstni list, in sicer tako, da se bo nekdanja Helena Jeanne B. imenovala odslej Henri B.

V vseh doslej znanih podobnih primerih popolne spremembe spola pri ljudeh gre za osebe, ki so imele že ob rojstvu znake obeh spolov, običajno pa v tako skriti obliki, da niso niti pomočniki pri porodu niti najbližji sorodniki tega opazili. To ostane lahko za vse življenje, zgodi se pa tudi, da prevladuje spol, ki so ga zapisali v rojstni list, samo za neko življenjsko dobo, na zadnje pa se izobličijo drugi spol, in sicer pogostoma zavoljo sprememb, ki so jih povzročila tuberkuloza ali druga obolenja.

- 1. maja: Saturnia v Trst
4. maja: Paris v Havre
Beregaria v Cherbourg
Bremen v Bremen
Washington v Havre
5. maja: Queen Mary v Cherbourg
8. maja: Rex v Genoa
12. maja: Aquitania v Cherbourg
14. maja: Champlain v Havre
Europa v Bremen
15. maja: Conte di Savoia v Genoa
19. maja: Normandie v Havre
Manhattan v Havre
20. maja: Berengaria v Cherbourg
21. maja: Bremen v Bremen
22. maja: Roma v Genoa
25. maja: Lafayette v Havre
26. maja: Queen Mary v Cherbourg
28. maja: Paris v Havre
29. maja: Rex v Genoa

- 1. junija: Europa v Bremen
2. junija: Normandie v Havre
Aquitania v Cherbourg
Washington v Havre
6. junija: Vulcania v Trst
9. junija: Queen Mary v Cherbourg
10. junija: Bremen v Bremen
12. junija: Champlain v Havre
Conte di Savoia v Genoa
16. junija: Manhattan v Havre
Aquitania v Cherbourg
Normandie v Havre
18. junija: Europa v Bremen
19. junija: Ile de France v Havre
Berengaria v Cherbourg
Saturnia v Trst
23. junija: Queen Mary v Cherbourg
26. junija: Rex v Genoa
29. junija: Bremen v Bremen
Lafayette v Havre

- 3. junija: Normandie v Havre
Aquitania v Cherbourg
Washington v Havre
3. junija: Conte di Savoia v Genoa
Berengaria v Cherbourg
Champlain v Havre
6. junija: Europa v Bremen
7. junija: Queen Mary v Cherbourg
9. junija: Ile de France v Havre
10. junija: Vulcania v Trst
14. junija: Normandie v Havre
Aquitania v Cherbourg
Manhattan v Havre
7. Rex v Genoa
Bremen v Bremen

- 1. julija: Berengaria v Cherbourg
2. julija: Europa v Bremen
4. julija: Saturnia v Trst
Champlain v Havre
28. julija: Washington v Havre
Queen Mary v Cherbourg
3. julija: Ile de France v Havre
Conte di Savoia v Genoa

1937

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA IN NASVETOV JE VREDNO ZA VSAKEGA

50 CENTOV

Naročite ga danes.

Slovenic Publishing Company New York, N. Y. 216 West 18th Street